

УДК 911.3

Топіха О.Ю.

РЕГІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ДО ЄВРО-2012

В статті розглянуті питання, пов'язані із регіональними проблемами підготовки міст-господарів до фінальної частини чемпіонату Європи з футболу в спортивній, транспортній і туристичній інфраструктурах. Запропоновані пропозиції для їх вирішення.

Ключові слова: Євро-2012, регіональні проблеми, інфраструктура.

В статье рассмотрены вопросы, связанные с региональными проблемами подготовки городов-хозяев к финальной части чемпионата Европы по футболу в спортивной, транспортной и туристической инфраструктурах. Изложены предложения для их решения.

Ключевые слова: Евро-2012, региональные проблемы, инфраструктура.

This article presents the problems related with regional problems of preparing for the finals of the European Football Championships in sport, transport and tourist infrastructure. Outher, also, reviews for their solving.

Keywords: Euro 2012, regional issues, infrastructure.

Проведення чемпіонату Європи з футболу 2012 р. в Україні повинно сприяти якісному та кількісному розвитку транспортної, спортивної, готельно-туристичної сфери, комунікаційної інфраструктури, тощо. Оскільки підготовка до його проведення пов'язана з вирішенням багатьох регіональних проблем, то існує необхідність у вивченні цих проблем і знаходження шляхів їх подолання.

Україна отримала унікальну можливість 18 квітня 2007 року у місті Кардіффі (Уельс) у тандемі з Польщею провести чотирнадцятий чемпіонат Європи з футболу, який відбудеться влітку 2012 року.

11 грудня 2009 р. та 4 жовтня 2010 р. після засідань Виконкому УЄФА ухвалено остаточне рішення про розподіл матчів серед міст-господарів України та Польщі, які проведуть Євро-2012. В Україні турнір прийматимуть чотири міста: Київ, Донецьк, Львів і Харків. Право провести Фінал Чемпіонату Європи затверджено за київським НСК «Олімпійський», а матч-відкриття – за варшавським стадіоном «Національний».

За період з 2007-2008 років підготовка до турніру проводилась незадовільними темпами. Про це свідчать неодноразові засідання Виконавчого комітету УЄФА, на яких розглядалися можливості проведення турніру в інших країнах або зменшення міст-господарів з 4 до 2 в Україні.

Остаточне рішення про те, що право на проведення Євро-2012 залишилось в Україні та Польщі, було прийнято 26 вересня 2008 року після засідання виконавчого комітету УЄФА в Бордо.

Найбільш гострими загальними регіональними проблемами, які гальмують загальнодержавні темпи підготовки до Євро-2012, є наступні:

1. Неєфективне використання коштів, зокрема:

- зважаючи на недотримання необхідних технологічних вимог при здійсненні будівництва автодороги державного значення „Київ–Чоп”, що значно знизило витрати кошторису, згадана траса не витримала навіть гарантійного терміну експлуатації. У зв'язку з цим, урядом було виділено додатково 700 тис. грн на позапланові ремонтні роботи. Загальні збитки, завдані державі внаслідок цього, оцінюються на рівні 17 млн грн.:[1]
- у Львівській області проблеми із будівництвом стадіону спостерігалися ще на проектному рівні. Так, за даними Міжвідомчої регіональної оперативної групи з питань протидії корупції Управління СБУ у Львівській області, виявлено порушення у договорі, укладеному між Львівською міською радою та австрійською компанією „Альпіна”. Порушення

стосуються вимог Державних будівельних норм, згідно з якими загальна сума проектних робіт не може перевищувати 2,48% від вартості будівельних робіт (тобто 12 млн 733 тис. грн), а у підписаному договорі вона становила майже 7,76% (39 млн 859 тис.). Відтак, виникли певні проблеми з оплатою проекту стадіону та будівельних робіт.

2. Недостатня кількість кваліфікованих менеджерів, які будуть відповідати за всі процеси, що відбуватимуться на об'єктах (стадіони, аеропорти). Ця управлінська команда повинна бути сформована ще до здачі відповідних об'єктів у експлуатацію.[2]
3. Порушення прав інвесторів, що є чинником зниження рівня інвестиційної привабливості України. Більшість іноземних інвесторів перебувають лише на стадії декларування перспектив співпраці у межах Чемпіонату. Свою готовність вкладення інвестицій у підготовку до проведення Чемпіонату заявили представники органів державної влади та підприємництва Катару, Франції, Австрії, Німеччини та інших країн.
4. Недостатній розвиток туристичної сфери, зокрема: недостатня кількість готелей, незадовільне співвідношення ціни і якості обслуговування.
5. Існування істотного рівня бюрократії, що гальмує залучення інвестицій. Офіційний термін отримання дозволу на будівництво готелю може перевищувати 400 днів.
6. Асиметрії в підходах до управління розвитком туризму в Україні та Польщі створюють перешкоди комплексній реалізації заходів, належному їх фінансуванню, призводять до втрати кваліфікованих управлінських кадрів та напрацьованих напрямів міждержавного співробітництва.
7. Недостатність співпраці між туристичними інституціями в транскордонному регіоні. В українсько-польському транскордонному регіоні завдання розвитку туризму покладено на робочі комісії з питань розвитку туризму Карпатського Єврорегіону та Єврорегіону «Буг». Водночас, незважаючи на значний туристичний потенціал прикордоння, координування спільної туристичної діяльності в межах транскордонного регіону, в т.ч. в рамках єврорегіонів та Програми добросусідства Польща-Білорусь-Україна, здійснюється слабо та неефективно. Низька ефективність участі України у Програмі добросусідства та загалом реалізації проектів транскордонного співробітництва пов'язана з відсутністю: кваліфікованих проектних менеджерів як в органах місцевого самоврядування, так і в громадських організаціях; належного інформаційного супроводу; фінансових ресурсів, необхідних для внеску організаціями-заявниками.[3]
8. Недостатній ресурсно-методологічний та незадовільний науковий супровід туристичної діяльності в регіонах.

9. Відсутність належної зацікавленості та науково-обґрунтованої державної програми розвитку мережі туристичних інформаційних центрів через брак фінансування та кваліфікованого персоналу, незацікавленість у наданні безкоштовної інформації для туристів.

За останній рік Україна досягла значного прогресу в підготовці до Євро-2012. З цього приводу, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України повідомляє, що станом на лютий 2011 року спорудження головних інфраструктурних об'єктів Євро-2012 ведеться згідно з графіками. Будівництво завершено на 47 об'єктах. На 115 об'єктах виконуються будівельні роботи. Із 686 об'єктів у Донецькій, Київській, Львівській, Харківській областях та у м. Києві 206 об'єктам видано дозволи на виконання будівельних робіт.

ДП «Укрдержбудекспертиза» та його філіями проведено комплексну державну експертизу проектно-кошторисної документації по 583 об'єктах. За результатами експертизи по 472 проектах вже надані позитивні висновки. Негативні висновки експертизи отримали 53 проекти. Перебуває на розгляді проектно-кошторисна документація по 58 об'єктах.[4]

На даний момент стан підготовки стадіонів до чемпіонату у містах-господарях такий:

Таблиця 1. Термін введення стадіонів в експлуатацію в містах-господарях

Міста-господарі	Введення в експлуатацію
Харків	«Металіст» введений в експлуатацію в грудні 2009 р.
Київ	«Олімпійський» – серпень 2011 р.
Донецьк	«Донбас Арена» – серпень 2008 р.
Львів	серпень 2011 р.

З об'єктами транспортної інфраструктури ситуація склалась наступним чином:

- в Харкові завершено будівництво нового терміналу та привокзальної площі. До кінця 2011 р. планується завершити реконструкцію приміщення старого терміналу;
- в міжнародному аеропорті «Бориспіль» ведеться будівництво терміналу D (виконано 30% будівельно-монтажних робіт та 85 % проектних робіт) та реконструкція терміналу В (загалом виконано 78 % від затвердженого графіку робіт. Відставання від графіку спричинено непередбачуваними перервами в роботі під час обслуговування літаків з офіційними делегаціями, оскільки будівельний майданчик розташований у безпосередній близькості до зали офіційних делегацій). Пасажирський термінал F введений в експлуатацію.;
- «Міжнародний аеропорт Донецьк» – будівництво злітно-посадкової смуги (виконано 70 % робіт, заплановане введення в експлуатацію в грудні 2011 р.). Будівництво та реконструкція

аеровокзального комплексу (загалом виконано 35 % від затвердженого графіку робіт);

- У Львові відбувається будівництво нового пасажирського терміналу (заплановане введення в експлуатацію: грудень 2011 р., ступінь готовності – 38%). [5]

Стан готельного господарства можна спостерігати із даних таблиці 2

Таблиця 2. Кількість номерів в готелях містах-господарях Євро-2012

Міста-господарі	Номерний фонд за вимогою УЄФА	Наявний номерний фонд(станом на поч.2011 р.)
Харків	2763	2222
Київ	7300	6498
Донецьк	5575	2465
Львів	2550	2545

Загалом, підготовка до Євро-2012 у містах-господарях проводиться на належному рівні, але мають місце певні регіональні проблеми. Наприклад, Львів найкраще забезпечений туристичною інфраструктурою, але існують проблеми в розвитку транспортної та спортивної інфраструктур. Для Донецька характерний низький рівень розвитку туристично-рекреаційної сфери. В Києві залишаються не зовсім вирішеними питання, пов'язані з розвитком та функціонуванням спортивної та транспортної інфраструктур. Підготовка в Харкові до турніру ведеться найбільш збалансовано, але існують доволі суттєві проблеми в розвитку туристичної інфраструктури.

На нашу думку, актуальними шляхами подолання існуючих регіональних проблем є наступні пропозиції:

1. Залучення іноземного досвіду (країни, що проводили подібні змагання: Австрія, Швейцарія, Португалія, Німеччина, ЮАР) у сфері забезпечення правопорядку; функціонуванні складних об'єктів; розвитку в'їзного, внутрішнього туризму.
2. Необхідність забезпечення розробки інвестиційних пропозицій конкретних проектів, прозорість процесу інвестування та гарантування дотримання прав інвесторів.
3. Запобігання зловживанням на ранніх етапах реалізації проектів, пов'язаних з підготовкою до проведення Чемпіонату. Для цього необхідно сформувати моніторингові комісії при центральних органах виконавчої влади, завданнями яких є відслідковування процесу дотримання законодавства та виконання умов окремих контрактів, що відповідають програмі заходів з підготовки до проведення Чемпіонату. До складу таких комісій доцільно включити не лише представників відповідного міністерства, але й представників органів місцевої влади та громадських організацій (у тому числі із залученням польських експертів,

що здійснюють підготовку до проведення Чемпіонату на території Польщі).[6]

4. Створити туристичне представництво України в Польщі, а також у країнах, з яких очікуються найбільші обсяги туристичних потоків під час проведення Євро-2012 для своєчасного та повного інформування потенційних відвідувачів чемпіонату та туристів про всі аспекти перебування в Україні.
5. Використання комплексного програмного підходу, що забезпечить збалансований розвиток транспортної, туристичної, спортивної, медичної, інформаційно-телекомунікаційної інфраструктур. [7,с.40]

В поточному році необхідно не тільки завершити будівництво і реконструкцію більшості об'єктів, але і налагодити їхню життєдіяльність.

Виходячи з вище викладеного, найбільш підготовленим містом до проведення змагань в Україні є Харків. Друге і третє місце ділять між собою Київ та Донецьк. Львів поки що відстає в підготовці до Євро-2012.

Сподіваємось, що час, який залишився до фінальної частини чемпіонату Європи з футболу, Україна використає максимально продуктивно і успішно проведе турнір.

1. Євро-2012. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://2012ua.net/publ/5-1-0-130>.

2. Портал Дело.ua. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://delo.ua/ukraine/naskolko-ukraina-i-polsha-got-154576>.

3. Регіональний філіал Національного інституту стратегічних досліджень в м. Львові. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.niss.lviv.ua/analytics/140.htm>.

4. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.minregionbud.gov.ua/uk/publish/article/76528>.

5. Міністерство інфраструктури України. – Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.mintrans.gov.ua/uk/transport_airports/20719.html/

6. Регіональний філіал Національного інституту стратегічних досліджень в м. Львові. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://niss.lviv.ua/analytics/129.htm>.

7. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком: Навч. Посіб. – К. : Вища шк., 2000. – 223 с. : іл..